

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/134/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620200060
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5620200060.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcu: Ing. Q. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., K. K., ul. K. č. XXXX/XX, zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Milanom Sivým, advokátom, so sídlom S., H. K. G. č. XXXX/XXX, proti žalovanému: Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, so sídlom Banská Štiavnica, Radničné námestie č. 8/1, IČO: 36 022 047, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 9.533,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 6C/1/2020-238 zo dňa 14. júla 2020, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 6C/1/2020-238 zo dňa 14.07. 2020 žalobu zamietol (výrok I.). Žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súd prvej inštancie osobitným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (výrok II.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenou elektronicky súdu dňa 13.01.2020 žalobca žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 9.533,80 eur s úrokmi z omeškania 5 % ročne odo dňa podania žaloby, a to z titulu bezdôvodného obohatenia. Nárok odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom parcely registra "C" č. 6659/62, vodná plocha o výmere 2636 m², zapísanej na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX pre obec F. Z., katastrálne územie (ďalej „k.ú“) F. Z., pod B1 v celosti. Táto parcela je zastavaná líniovou vodohospodárskou stavbou žalovaného, a to upraveným korytom rieky Váh. Napriek tomu, že žalobca je výlučným vlastníkom tohto pozemku tento, vzhľadom na zastavanie líniovou vodohospodárskou stavbou, nemá možnosť ho reálne užívať. Vzhľadom na existujúci závadný stav, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo bezplatným užívaním nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu. Výšku bezdôvodného obohatenia žalobca vyčíslil podľa znaleckého posudku vypracovaného znalcom Ing. Jánom Plavcom dňa 18.04.2019, kde hodnota nájmu bola vyčíslená na sumu 4.766,97 eur ročne, pričom žalobca si v konaní uplatnil bezdôvodné obohatenie za obdobie 2 rokov spätne. Žalovaný namietal nedostatok pasívnej legitimácie v tomto spore. Poukázal na to, že je správcom vodohospodársky významných tokov a správu vodných tokov vykonáva v zmysle § 48 a nasl. zák. č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov /vodný zákon/, ďalej len „Vodný zákon“. So správou vodných tokov zákon spája určité oprávnenia a povinnosti správcu vodných tokov vo verejnom záujme. Vykonáva aj správu pozemkov, koryt, ktoré sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. Tvrdil, že žalobca neuviedol konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo možné vyvodit', že v žalovanom období tento užíval bez právneho

dôvodu sporný pozemok takým spôsobom, aby bral z neho nejaké úžitky, na základe čoho by mu vznikol majetkový prospech. Výkonom zákonných práv a plnení zákonných povinností totiž nedochádza na jeho strane k vzniku bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný zároveň namietal výšku nájmu vypočítanú predloženým znaleckým posudkom. Taktiež aj správnosť údajov uvedených v katastri nehnuteľností, a teda existenciu vlastníckeho práva žalobcu k pozemku č. 6659/62 tvrdiac, že tento pozemok nie je jeho zastavanou líniovou vodohospodárskou stavbou ale časťou vodného toku Váh, ktorý tvorí prirodzené koryto rieky Váh. Rovnako tomu bolo aj v čase, keď ho podľa údajov z katastra nehnuteľností, odkúpil žalobca. S poukazom na článok 4 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „Ústavy SR“) a Vodného zákona je podľa žalovaného vlastníkom sporného pozemku Slovenská republika. Žiadal preto žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. V replike žalobca mal za to, že pasívna legitímácia žalovaného je daná špecifikáciou predmetu činnosti žalovaného podľa výpisu z obchodného registra. Žalovaný je zaradený medzi strategicky dôležité štátne podniky, pretože má v správe i majetok, ktorý podľa Ústavy SR je vo výhradnom vlastníctve štátu. Skutočnosť, že žalovaný si bol vedomý pasívnej legitímácie v spore, potvrdzujú aj ním spracované návrhy nájomných zmlúv vo vzťahu k nemu, v záujme užívať jeho majetok, k uzavretiu ktorých nedošlo pre neprimerane nízku ponúkanú cenu nájmu za užívanie parcely č. 6659/62. Poukázal na to, že žalovaný mal zákonný prostriedok na to, aby vysporiadal práva k pozemku v jeho vlastníctve, resp. jeho právnych predchodcov, avšak neinicioval ani vyvlastňovacie konanie, ani žiadne návrhy na usporiadanie vzťahov s vlastníkom pozemkov. Realizáciou stavby regulovaného toku Váhu došlo nepochybne k obmedzeniu jeho vlastníckeho práva, resp. jeho právneho predchodcu. K námietke výpočtu výšky nájmu žalobca poukázal na skutočnosť, že sporný pozemok nebol nikdy majetkoprávne vysporiadaný a preto má byť ohodnotený ako pozemok pred výstavbou, určený na stavbu vodohospodárskej stavby. K námietke správnosti údajov zapísaných v katastri, poukázal na geometrický plán č. 47518946-56-2015 zo dňa 17.11.2015, ktorý bol zapísaný do príslušného katastra záznamom a k námietke jeho vlastníckeho práva predložil výpis z LV č. XXXX k.ú. F. Z. a kúpnu zmluvu zo dňa 13.11.2013, na základe ktorej bolo rozhodnuté o vklade dňa 10.12.2013 pod V 3752/2013. K námietke, že nejde o pozemok zastavaný líniovou vodohospodárskou stavbou, žalobca predložil snímky zo starých máp z r. 1955 a 1990 a zároveň poukázal na text návrhu nájomnej zmluvy vypracovanej žalovaným, kde sám žalovaný uviedol, že sa jedná o regulovaný vodný tok rieky Váh. Žalovaný v duplike zotrval na námietke pasívnej legitímácie v tomto spore, nakoľko, ako správca vodohospodársky významných vodných tokov, vykonáva správu vodných tokov v zmysle § 48 a nasl. Vodného zákona.

Dôkazmi, ktoré súd vykonal na návrh strán sporu, bolo preukázané, že kúpnu zmluvou, uzavretou dňa 13.11.2013 medzi predávajúcou N. C. a žalobcom, ako kupujúcim, tento nadobudol do výlučného vlastníctva parcelu č. KN-E 605/2, trvalé trávne porasty o výmere 2636 m², zapísané na LV č. XXXX v časti B1; vklad vlastníckeho práva bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálneho odboru č. V 3752/13 dňa 10.12.2013. Dňa 18.03.2015 uzavrel žalobca, ako kupujúci, kúpnu zmluvu s predávajúcou RNDr. M. F., CSc., predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v k.ú. F. Z., obec F. Z., zapísané na LV č. XXXX v časti B1, v spoluvlastníckom podiele 1/1, t. j. v celosti parcela č. KN-E 3464, orná plocha o výmere 4160 m², č. KN-E 3470, orná pôda o výmere 1123 m² a č. KN-E 3658, orná pôda o výmere 622 m² (spolu pozemky v celkovej výmere 5905 m²). Vklad vlastníckeho práva bol na základe tejto kúpnej zmluvy povolený rozhodnutím Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálneho odboru, č. V 1226/15 zo dňa 29.04.2015. Geometrickým plánom vyhotoviteľa Geodetická práca - Vrlík, s.r.o., so sídlom v Liptovskom Hrádku, IČO: 45 718 946, vypracovaným dňa 17.11.2015 pod č. 45718946-58/2015, došlo k zameraniu parcely, označenej pod č. 4-605/2, vo výmere 2636 m², druh pozemku TTP, pričom podľa nového stavu sa jednalo o parcelu č. 6659/62 vo výmere 2636 m², druh pozemku vodná plocha. Geometrický plán autorizačne overil dňa 19.11.2015 Ing. A. S. a úradne overila Ing. E. O., Okresný úrad Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor, dňa 30.11.2015 pod č. 989/2015. Žiadosť o zápis geometrického plánu do katastra nehnuteľností podal žalobca spolu s prípisom zo dňa 21.12.2015, doručeným Okresnému úradu Liptovský Mikuláš dňa 28.12.2015. Žalobca pripojil k písomnému vyjadreniu - replike dva návrhy nájomných zmlúv bez dátumu, o ktorých tvrdil, že obidva vypracoval žalovaný a predmetom nájomných zmlúv mala byť práve parcela KN-C č. 6659/62 s výmerou 2636 m², k.ú. F. Z., zapísaná na LV č. XXXX s tým, že ročné nájomné bolo v obidvoch listinách vyčíslené sumou 1.716,04 eura, pričom ani jedna z týchto nájomných zmlúv však nebola uzavretá. V obidvoch nájomných zmluvách je v článku I s názvom "Predmet a účel nájmu" konštatované, že nájomca je oprávnený predmet nájmu využívať výlučne za účelom vodohospodárskej činnosti a správy, pričom predmet nájmu je súčasťou regulovaného vodného toku rieky Váh v intraviláne mesta F. Z.. Podľa znaleckého posudku zo dňa 18.04.2019, ktorý na žiadosť žalobcu zo dňa 16.01.2019 vypracoval znalec Ing. Ján Plavec pod č. 37/2019, bola stanovená všeobecná hodnota parcely č. 6659/62 porovnávacou

metódou, aj metódou polohovej diferenciácie. Porovnávacou metódou znalec určil všeobecnú hodnotu pozemku sumou 69.405,88 eura, z čoho nájom za rok vyčíslil sumou 4.768,52 eura. Všeobecná hodnota pozemku metódou polohovej diferenciácie bola určená sumou 68.799,60 eura a nájomné za jeden rok bolo určené sumou 4.766,90 eura. Výzvou zo dňa 06.11.2019 žalobca, zastúpený advokátom, vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 9.533,80 eura s tým, že nájomné požadoval vo výške, stanovenej znalcom Ing. Jánom Plavcom. Na preukázanie tvrdenia, že došlo k zmene koryta Váhu, žalobca predložil topografickú mapu z r. 1955, z r. 1964 a z r. 1990. Podľa aktuálnych údajov v katastri nehnuteľností je žalobca zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. F. Z., ako vlastník parcely registra C, evidované na katastrálnej mape parcelné číslo 6659/62, vodná plocha o výmere 2636 m² a parcely registra E, evidované na mape určeného operátu parcelné číslo 3464, orná pôda o výmere 1612 m² a parcelné číslo 3658, orná pôda o výmere 622 m², pod B1 v celosti. Ako titul nadobudnutia týchto nehnuteľností sú uvedené kúpne zmluvy V 3752/2013 z 10.12.2013, V 1226/2015, vklad povolený 29.04.2015 a zápis geometrického plánu č. 45718946-56/2015-R 1447/15. Výsluchom žalobcu bolo súdom zistené, že parcelu č. 6659/62 kúpil v roku 2013 ako investíciu s tým, že mal záujem skúpiť čo možno najviac pozemkov v lokalite F. Z., tieto následne zameniť, sceliť a následne urobiť projekt. Pozemok kúpil preto, lebo bol predávaný za "dobrú cenu". Pred uzavretím kúpnej zmluvy fyzicky pozemok pozrieť nebol a to, že sa jedná o koryto Váhu, zistil až v r. 2015, keď si dal vypracovať geometrický plán. Tvrdil, že v r. 2017 ponúkol žalovanému, aby pozemok od neho odkúpil alebo mu platil nájomné. Žalovaný síce vypracoval návrh nájomnej zmluvy, ale k jej uzavretiu nedošlo pre neprimerane nízku ponúkanú cenu. V r. 2013, keď pozemok kupoval, tento bol označený ako trvalý trávny porast. Pozemok kupoval v stave KN-E, pričom bežne kupoval neidentifikované pozemky.

Následne okresný súd v odôvodnení rozhodnutia citoval ust. čl. 4 ods. 1 prvá veta Ústavy SR, § 43 ods. 1, 2, 3 a 7, § 45 ods. 1, 2, § 48 ods. 1 Vodného zákona, § 126 ods. 1 a § 451 Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca je výlučným vlastníkom parcely č. 6659/62, ktorá aktuálne tvorí koryto rieky Váh. Odhliadnuc od toho, že medzi stranami bolo sporné, či v danom úseku sa jedná o prirodzené koryto Váhu alebo regulovaný tok, nepochybne nedošlo k zmene koryta Váhu od roku 1990, takže aj keď žalobca kupoval v r. 2013 predmetný pozemok ako trvalý trávny porast podľa stavu registra "E", v skutočnosti tento pozemok tvorilo koryto rieky Váh. V konaní nebolo zistené, kedy došlo k zmene koryta Váhu a akým spôsobom, t. j. či sa jedná o tzv. líniovú stavbu, alebo k zmene koryta došlo pôsobením vôd alebo iným prírodným vplyvom podľa § 45 Vodného zákona. Nepochybne však došlo k regulácii vodného toku, čo sám žalovaný uviedol v návrhu nájomných zmlúv, pričom v konaní nepreukázal, že tento údaj bol nesprávny. Následne okresný súd poukázal na to, že v zmysle čl. IV bod 1 Ústavy SR vo vlastníctve Slovenskej republiky sú vodné toky, pričom podľa § 43 ods. 1 Vodného zákona vodným tokom je vodný útvar, tečúci po vodnom povrchu. Z toho možno vyvodiť, že koryto rieky je časťou zemského povrchu a nie vodného toku. Potom koryto vodného toku, t. j. pozemok, po ktorom voda preteká, môže mať iného vlastníka, ako samotný vodný tok. Žalobca nadobudol vlastníctvo k parcele č. 6659/62 kúpnu zmluvou, vklad ktorej bol povolený do katastra nehnuteľností v súlade s ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania kúpnej zmluvy pozemok nebol stotožnený, takže skutočnosť, že v čase nadobudnutia vlastníctva žalobcom pozemok bol evidovaný ako trvalý trávny porast a aktuálne (na základe geometrického plánu) tento bol stotožnený ako vodná plocha, neznamená, že žalobca nie je stále vlastníkom tohto pozemku. Nakoľko sa jedná o vodnú plochu - po pozemku žalobcu preteká rieka Váh, ktorej správu vykonáva žalovaný v zmysle § 48 Vodného zákona, žalobca svoj pozemok nemôže užívať. Pretože vlastníkom pozemku koryta rieky v danom úseku je žalobca a nie Slovenská republika, žalovaný, ako správca vodného toku, nie je správcom tohto pozemku (§ 48 ods. 1 druhá veta Vodného zákona a contrario). Žalovaný je však podľa Vodného zákona oprávnený vykonávať činnosti, vymenované v § 48 ods. 3, 4, 5 Vodného zákona, takže u tohto nemožno hovoriť o tom, že túto činnosť vykonáva neoprávnene alebo bez právneho dôvodu. Potom samotnú činnosť žalovaného, spočívajúcu v správe vodného toku, nemožno chápať ako získavanie majetkového prospechu na úkor žalobcu. Skutočnosť, že žalovaný bol ochotný so žalobcom rokovať o nájme, nie je právne významná a bez ďalšieho nepreukazuje povinnosť žalovaného uhrádzať žalobcovi nájomné za to, že vodný tok, u ktorého vykonáva on správu, preteká po pozemku žalobcu. Nepochybne žalobca, ako vlastník pozemku, nemôže pozemok užívať na účel, za ktorým ho kúpil (trvalý trávny porast), ale v konaní nebolo preukázané, že vykonávaním správy vodného toku sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu. V konaní nebolo preukázané či, kedy a z akého dôvodu došlo k zmene prirodzeného koryta Váhu. Pritom meniť koryto rieky je možné len spôsobom, upraveným vo Vodnom zákone a pokiaľ došlo k zmene koryta Váhu pôsobením vôd alebo iným prírodným vplyvom, je potrebné postupovať v súlade s § 45 Vodného zákona. V pochybnostiach o tom, či ide o vodný tok, prirodzené koryto alebo umelé koryto a o hranici koryta, rozhoduje podľa § 43 ods. 7 Vodného

zákona orgán štátnej vodnej správy označený v § 58 a nasl. Vodného zákona. Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia a citovanú právnu úpravu, nebolo podľa súdu preukázané tvrdenie žalobcu, že mu voči žalovanému vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Potom pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie súd žalobu zamietol.

Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“. Žalovaný mal v konaní plný úspech, a preto mu súd priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súd prvej inštancie osobitným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu. Bol názoru, že súd vo veci nesprávne rozhodol, pretože nevykonal všetky dôkazy pre zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nekriticky uveril vyjadreniam žalovaného, ktorý v rámci svojich vyjadrení uvádzal súdu zrejmu nepravdu, že ide o pôvodné koryto rieky bez akéhokoľvek zásahu. Žalobca uviedol, že sporný pozemok bol v minulosti trvalým trávny porastom, čo je zrejme aj zo špecifikácie uvedeného pozemku v jeho pôvodnej kúpnej zmluve. Súčasťou vodného toku sa stal až po stavebnom zásahu žalovaného, keď prirodzené vodné koryto rieky bolo presmerované do umelého vodného toku, ktorý ide cez pozemok žalobcu, a ktorý nikdy nebol majetkovoprávne vysporiadaný. Z priložených máp z internetu z r. 1955 a 1999 je zjavný rozdiel medzi pôvodnou trasou kľukatého prirodzeného toku a novou vyrovnanou trasou umelého vodného toku. O to, že sa jedná na spornom pozemku o umelý vodný tok, svedčí aj návrh nájomných zmlúv medzi žalovaným a ním, zaslaný mu dňa 25.09.2017 a dňa 02.01.2018, kde sa uvádza, že predmet nájmu je súčasťou regulovaného vodného toku rieky Váh v intraviláne mesta F. Z.. Ďalej žalobca uviedol, že na potvrdenie skutočností uvedených v žalobe predkladá rozhodnutia príslušných orgánov, ktoré žalovaný v konaní zatajil, z ktorých je zrejme, že na parcele v jeho vlastníctve, ktorá je predmetom sporu, bolo vybudované vodné dielo, došlo k zmene prirodzeného koryta Váhu v rozsahu podľa špecifikovaných rozhodnutí. Ide o rozhodnutie Okresného národného výboru Liptovský Mikuláš, odbor vodné hospodárstvo č. 483/1964 zo dňa 24.07.1964, ktorým povoľuje prevedenie úpravy rieky Váhu v priestore od Vrbeckého mosta po zaústenie potoka Smrečianka do rieky Váhu podľa projektu vyhotoveného Štátnym ústavom pre projektovanie vodohospodárskych stavieb - Hydroprojekt v Bratislave, ktorý tvorí nedeliteľnú súčasť povolenia za podmienok uvedených v tomto rozhodnutí. Taktiež rozhodnutie Okresného národného výboru Liptovský Mikuláš, odbor vodného hospodárstva č. 44/1967 zo dňa 20.01.1967, ktorým vybudovanie diela uvádza do trvalého užívania podľa špecifikácie. V predmetnom rozhodnutí schvaľuje preberacie konanie vodného diela a stavby a za spracovateľa vybudovaného diela určuje Správu povodia Váhu v Piešťanoch. Predloženými dokladmi, ktoré žalovaný vedome zatajil, pretože tieto musí mať vo svojej držbe on jednoznačne preukazuje nesprávnosť skutkových zistení, z ktorých vychádzal súd pri rozhodnutí a ku ktorým došlo nevykonaním komplexného dokazovania so spoľahnutím sa na vyjadrenia žalovaného, ktoré boli vedome nepravdivé. Práve nezistením správneho skutkového stavu došlo aj k pochybeniam, podľa ktorého súd konštatuje, že nebolo preukázané, či, kedy a z akého dôvodu došlo k zmene prirodzeného koryta Váhu. Predložené doklady jednoznačne potvrdzujú zmenu prirodzeného koryta Váhu, výstavbu vodného diela, rozhodnutie príslušného orgánu o výstavbe vodného diela a úprave koryta ako aj porušenie povinností uložených investorovi a správcovi vodného diela. Potvrdzujú aj pasívnu legitímáciu žalovaného. Ďalej žalobca uviedol, že pokiaľ súd žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie, uvedený záver žiadnym spôsobom konkrétne neodôvodnil, a preto v tejto časti považoval rozhodnutie súdu jednak za nesprávne, ale vzhľadom na spracovanú formu rozsudku aj za neurčité a nepreskúmateľné. Uviedol, že pasívna legitímácia žalovaného je daná špecifikáciou predmetu jeho činnosti, ktorý je špecifikovaný v zápise Obchodného registra. Je daná konkretizáciou činnosti žalovaného, ktorú sám špecifikuje na ním zriadených webových stránkach, kde podľa jeho vyjadrenia tento zabezpečuje správu vodných tokov a povodí na Slovensku. Žalovaný je zaradený, podľa vlastného vyjadrenia, medzi strategicky dôležité štátne podniky s upraveným spôsobom hospodárenia, pretože má v správe i majetok, ktorý podľa Ústavy SR, a to čl. 4 je vo výhradnom vlastníctve štátu. Zabezpečuje starostlivosť o vodné toky a na nich vybudovaný hmotný investičný majetok, stará sa o kvantitu a kvalitu povrchových vôd. Podľa žalobcu žalovaný si je sám vedomý pasívnej vecnej legitímácie v spore, ako aj svojej povinnosti uhrádzať nájom za užívanie nehnuteľnosti vo vlastníctve iných osôb, pretože sám spracoval niekoľko návrhov zmlúv vo vzťahu k nemu v záujme užívať jeho majetok. Napokon pasívna legitímácia je daná aj rozhodnutím Okresného národného výboru Liptovský Mikuláš, odbor vodného hospodárstva č. 44/1967 zo dňa 20.01.1967, ktorým je vodné dielo dané do správy žalovaného. Ďalej žalobca v odvolaní videl nesprávne právne posúdenie aj v tom, že rozhodnutie je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných

súdov, ktoré v tejto súvislosti označil (rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 6C/240/2009, Okresného súdu Košice I sp. zn. 38C/171/2007, sp. zn. 25C/25/2009, sp. zn. 10C/149/2007, sp. zn. 10C/168/2007, sp. zn. 19C/80/2007, Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/143/2013, Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 9C/208/2011). V týchto súdov uznávajú pasívnu legitímáciu žalovaného, existenciu nároku na bezdôvodné obohatenie a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia priznávajú. Zároveň žalobca predložil kúpne zmluvy uzatvorené medzi žalovaným ako kupujúcim a inými predávajúcimi, kde žalovaný týmito zmluvami potvrdzuje svoju pasívnu legitímáciu v konaní o vyporiadaní pozemkov pod vodnými stavbami. V odvolaní a to v časti označenej „Existencia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia“ žalobca uviedol, že z predmetného návrhu a vykonaného dokazovania je zrejmé, že sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia ako náhrady za užívanie pozemku zastavaného stavbou regulovaného vodného toku rieky Váh v správe žalovaného, pričom obrana žalovaného spočíva v tom, že za bezdôvodné obohatenie nezodpovedá, nakoľko sa neobohacuje. Následne sa odvolával na právny výklad bezdôvodného obohatenia v Občianskom zákonníku. Ďalej uviedol, že žalovaný mal zákonný prostriedok na to, aby vysporiadal práva k pozemku v jeho vlastníctve, resp. jeho právnych predchodcov. Neinicioval však ani vyvlastňovacie konanie, ani žiadne návrhy na usporiadanie vzťahov s vlastníkmi pozemkov. Jeho nečinnosť zrejmé vychádzala z výhodnosti protiprávneho bezplatného užívania pozemkov, pričom sa spoliehal, že takýto stav pretrvá i naďalej. Ak existoval legálny postup, ktorým by bol zriadený právny titul na riadne užívanie pozemku, ale žalovaný uvedené neakceptuje, tak dôsledkom toho sa vlastníka pozemku má možnosť na súde domáhať svojich zákonných práv žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia a takéto konanie nemôže byť označené za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Ďalej žalobca uviedol, že existenciu právneho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia opiera aj o ustálenú právnu prax, podľa ktorej, aj keď vodný tok je vo vlastníctve štátu a koryto je podľa § 43 Vodného zákona súčasťou vodného toku, pre posúdenie opodstatnenosti žaloby je potrebné vychádzať zo skutočností, že na pozemku v jeho vlastníctve sa nachádza vodná stavba, za ktorú sa podľa § 52 písm. a/ Vodného zákona považuje úprava, zmena alebo zriadenie koryta. Ak je vodná stavba na cudzom pozemku, prichádza do úvahy vyvlastnenie pozemku (§ 26 ods. 7 Vodného zákona), pri obmedzení vlastníka pozemku prichádza náhrada za obmedzenie. Po predložení doplňujúcich dokladov mal tak žalobca za to, že je nesporne preukázaná skutočnosť, že na pozemku v jeho vlastníctve sa nachádza vodná stavba, ktorá stavba predstavuje obmedzenie vlastníka cudzieho pozemku, za ktorej obmedzenie prislúcha náhrada. Žalovaný prostredníctvom iných odštepnych závodov v podobných prípadoch vlastníctvo pozemkov, na ktorých je zriadená vodná stavba, nespochybňuje. S vlastníkmi uzatvára nájomné zmluvy ako sa nakoniec rokovalo aj so stranou sporu (viď analógia uznesenia Krajského súdu Bratislava sp. zn. 5Co/771/2014 zo 16.02.2018). Podľa žalobcu iné súdy jednoznačne zaujali úplne iný právny záver a právne posúdenie veci ako súd v tejto veci tým, že jednoznačne chápu vznik bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovanému vzniká nesplnením svojich právnych povinností - vyporiadať pozemky pod vodnou stavbou a užívanie cudzích pozemkov bez úhrady akejkoľvek náhrady, pričom ako adekvátnu náhradu najobjektívnejšie určili hodnotu rovnajúcu sa cene nájmu uvedených nehnuteľností v danom čase a mieste, pričom on práve takýmto spôsobom bezdôvodné obohatenie žalovaného vyčíslil a ustálil formou znaleckého posudku, ktorý je súčasťou spisu.

Žalobca žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C. s. p. a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zistenie riadneho skutkového stavu a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 18.09.2020 považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné, zavádzajúce a účelové. Neobsahuje nové právne skutočnosti a ani z obsahu odvolania nie je zrejmé, akým konkrétnym spôsobom a za aké konkrétne obdobie sa mal on na úkor neho bezdôvodne obohatiť. Namietal predložené rozhodnutia Okresného národného výboru ako dôkaz v odvolacom konaní s tým, že ich mal žalobca predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie. Podľa žalovaného žalobca napriek tomu, že zistil, že nemôže reálne užívať pozemok, ktorý kúpil ako investíciu, si neuplatnil žiadne nároky voči predávajúcemu. Uplatnil si niekoľkonásobne vyššie nároky voči nemu a naďalej pokračuje v projekte, čo vyvoláva pochybnosti o jeho konaní v súlade s dobrými mravmi. Ďalej uviedol, že sporná nehnuteľnosť tvorí časť prirodzeného koryta vodného toku Váh. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že odo dňa nadobudnutia vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti došlo k zmene alebo úprave vodného toku. Podľa svojich tvrdení je vlastníkom pozemku, ktorý tvorí koryto vodného toku Váh. Vodný tok Váhu je vo vlastníctve Slovenskej republiky. On nie je správcom pozemkov koryt, ktoré nie sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. Žalovaný namietal, že je vlastníkom líniovej vodohospodárskej stavby - upraveného vodného toku, ktorým je podľa žalobcu pozemok zastavaný. Ani vlastníkom stavieb nie je on

ako nesprávne uvádza žalobca, ale štát. Podľa žalovaného pozemok žalobcu je užívaný štátom tým, že tvorí koryto vodného toku, ktorý je vo vlastníctve Slovenskej republiky, rovnako ako v čase nadobudnutia vlastníckeho práva. V súčasnosti je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha so spôsobom využitia pozemku ako vodný tok. Poukázal na skutočnosť, že právo trvalého užívania pozemku tvoriaceho koryto vodného toku vzniklo štátu zo zákona ešte pred nadobudnutím vlastníckeho práva žalobcu. Výlučne štát môže byť v zmysle uvedených ustanovení právnych predpisov vlastníkom vodného toku, ktorého súčasťou je i koryto vodného toku. Vlastníctvo vodného toku vyplýva priamo z Ústavy SR a zápis vlastníckych práv k spornému pozemku doterajšieho vlastníka je s ohľadom na vymedzenie vlastníctva k vodným tokom v Ústave SR nehodnoverným údajom v katastri nehnuteľností. Odvolanie sa žalobcu na ustálenú rozhodovaciu prax iných súdov je podľa žalovaného právne irelevantné. Namietal „ustálenú“ rozhodovaciu prax iných súdov a právne posúdenie vecí v týchto konaniach. V konaniach, na ktoré poukazuje žalobca, on nenamietal pasívnu legitímáciu a nie je zrejmé, či predmetom konania bol rovnaký skutkový stav, napr. vo vzťahu k umelému korytu toku. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.03.2019 sp. zn. 5Co 286/2018, podľa ktorého výkonom zákonných práv a plnením zákonných povinností na strane žalovaného pri správe vodného toku podľa § 48 a § 49 Vodného zákona nemohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia ani k žiadnemu majetkovému prospechu. Skutočný stav užívania pozemku nie je zohľadnený v znaleckom posudku. S poukazom na uvedené skutočnosti on nie je pasívne legitimovaný. V konaní nebolo žalobcom preukázané, že on sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Citácie zákonných ustanovení žalobcom nedokazujú splnenie zákonných podmienok vzniku bezdôvodného obohatenia. Žalovaný navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu v replike zo dňa 12.10.2020 uviedol, že vyjadrenie žalovaného je len súhrnom jeho vyjadrení, ktoré už uviedol vo vyjadrení k žalobe, resp. na vykonaných pojednávaní. Žiadnym spôsobom konkrétne nereaguje na skutočnosti ním uvedené v odvolaní. Jeho odvolanie zo dňa 27.08.2020 a jeho obsah si preto v celom rozsahu osvojuje ako stanovisko k vyjadreniu žalovaného. Zotrval na odvolacom návrhu.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto oprávneným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.) z nasledovných dôvodov:

6. Podľa odvolacieho súdu rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia jeho rozsudku. Po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a na základe vykonaných dôkazov považoval za správne skutkové zistenia na základe ktorých bolo preukázané, že žalobca je výlučným vlastníkom parcely č. 6659/62, ktorá aktuálne tvorí koryto rieky Váh a nepochybne žalobca ako vlastníka pozemku nemôže pozemok užívať na účel, za ktorý ho kúpil (trvalý trávny porast), ale v konaní nebolo preukázané, že činnosť žalovaného, ktorý je správcom vodného toku možno chápať ako získavanie majetkového prospechu na úkor žalobcu a preto nedospel k preukázaniu vzniku nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Rovnako súd vec správne právne posúdil keď pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalobu zamietol. K základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. Nakoľko aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 C. s. p., odvolací súd za aplikácie § 387 ods. 2 C. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje. Z titulu aplikácie § 387 ods. 2 C. s. p. v spojení s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 350/09 a rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/170/2005, pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie závery napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok a v zásade sa odvolací súd môže obmedziť len na prevzatie odôvodnenia nižšieho stupňa. Okrem toho sa v konaní pred súdom prvej inštancie nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ust. § 380 ods. 2 C. s. p., ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktoré by musel odvolací súd prihliadať.

7. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C. s. p.) zaoberal sa pri posudzovaní veci iba jeho tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

8. Žalobca v odvolaní v prvom rade vytýkal súdu, že nevykonal všetky dôkazy, pre zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe neúplne vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nekriticky uveril vyjadreniam žalovaného o tom, že ide o pôvodné koryto rieky bez akéhokoľvek zásahu. Na potvrdenie skutočností uvedených v žalobe predložil rozhodnutia príslušných orgánov, ktoré podľa neho žalovaný v konaní vedome zatajil. Ide o rozhodnutia ONV, odbor vodného hospodárstva Liptovský Mikuláš č. 483/1964 z 24.07.1964 a č. 44/1967 zo dňa 20.01.1967. Z týchto je zrejmé, že na parcele v jeho vlastníctve, ktoré je predmetom sporu, bolo vybudované vodné dielo, došlo k zmene prirodzeného koryta Váhu v rozsahu podľa špecifikovaných rozhodnutí.

9. Podľa § 366 C. s. p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

10. Podľa § 373 ods. 1 C. s. p. súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

11. Z citovaných ustanovení vyplýva, že koncepcia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému, čo znamená, že právo odvolateľa použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov (novoty) je teda prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok písm. a) až d) citovaného ustanovenia. Nové prostriedky procesnej obrany a procesného útoku je preto potrebné zásadne uplatniť pred súdom prvej inštancie, inak sa strana sporu zbavuje možnosti ich uplatnenia v odvolacom konaní. Žalobca v odvolaní netvrdil a ani odvolací súd nezistil, že by ktorákoľvek z podmienok v zmysle § 366 písm. a/ až d/ bola v danom prípade splnená. Žalobcom až v odvolaní predložený dôkaz a to rozhodnutie ONV odbor vodného hospodárstva č. 483/1964 z 24.07.1964 (rozhodnutie ONV, odbor vodného hospodárstva č. 44/1967 zo dňa 20.01.1967 nebolo k odvolaniu pripojené) je preto ako odvolací dôvod neprípustný.

12. Výtku žalobcu v odvolaní, že súd nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žiadnym spôsobom konkrétne nezdôvodnil, považoval odvolací súd za nedôvodnú.

13. Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť. Predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka je, že jednému subjektu sa dostalo majetkovej hodnoty (reálne došlo ku zvýšeniu aktív jeho majetkového stavu), alebo u neho nedošlo k nezmenšeniu majetku, hoci sa zmenšil mal (napr. ak za neho plnil niekto iný), a to na úkor toho, koho majetkový stav sa tým znížil, prípadne nedošlo k jeho očakávanému rozmnoženiu. Plnenie bez právneho dôvodu je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, ku ktorému dochádza tým, že jednému subjektu sa dostalo majetkovej hodnoty plnením, ku ktorému v dobe jeho poskytnutia neexistoval žiadny právom stanovený dôvod. K získaniu bezdôvodného obohatenia v tomto prípade dochádza okamihom prijatia plnenia.

14. Z hľadiska úspešného uplatňovania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v sporovom konaní je tak potrebné, aby žalobca preukázal, že je aktívne vecne legitimovaný a žalovaný subjekt je pasívne vecne legitimovaný v takomto konaní.

15. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva. Prípadný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie znamená, že podľa hmotno-právnych ustanovení nie je žalovaný subjektom tvrdenej povinnosti a žaloba proti nemu nemôže byť preto úspešná.

16. Aktívne legitimovaným subjektom k uplatneniu práva zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie (§ 456 Občianskeho zákonníka) je ten, na koho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané.

17. Kto je v rámci zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie pasívne legitimovaný, vyplýva z ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je ním ten, koho majetok sa na úkor druhého neoprávnenne zväčšil alebo u koho nedošlo k zmenšeniu majetku, hoci k tomu malo v súlade s právom dôjsť.

18. Súd sa tak správne primárne zaoberal otázkou, či v danom prípade na strane žalovaného došlo k vzniku majetkového prospechu na základe skutkových okolností opísaných v žalobe (§ 132 ods. 1 C. s. p.) a tvrdených zo strany žalobcu, že k tomuto došlo bezplatným užívaním nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu. Podľa odvolacieho súdu z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že vzhľadom na uvádzané zistenia a citovaných právnu úpravu, nebolo podľa neho preukázané tvrdenie žalobcu, že mu voči žalovanému vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia lebo samotnú činnosť žalovaného, spočívajúcu v správe vodného toku, nemožno chápať ako získavanie majetkového prospechu na úkor žalobcu. Súd tak musel uzavrieť, že žalovaný nie je v spore pasívne vecne legitimovaný.

Na tomto mieste odvolací súd považuje za potrebné uviesť zákonnú definíciu správy vodných tokov podľa § 48 ods. 1 Vodného zákona. Správa vodných tokov je zákonom definovaná ako všestranne zameraná starostlivosť o zachovania a rozvoj všetkých funkcií vodných tokov a ich korýt. So správou vodných tokov zákon spája určité oprávnenia a povinnosti správcu vodného toku, ktoré zákon uvádza v ust. § 48 a § 49 Vodného zákona. Výkonom zákonných práv a plnením zákonných povinností tak na strane žalovaného nemohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia, teda majetkového prospechu podľa ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to či už plnením bez právneho dôvodu alebo na základe iných skutkových podstát vzniku bezdôvodného obohatenia uvedených v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj získaním z nepoctivých zdrojov). Možno súčasne konštatovať, že z výkonu zákonných oprávnení a plnenia zákonných povinností pri správe vodného toku podľa § 48 a § 49 Vodného zákona ani žalovanému žiadny majetkový prospech samo o sebe vzniknúť nemohol. Žalobca súčasne v spore neuviedol akékoľvek konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že žalovaný v žalovanom období užíval bez právneho dôvodu sporný pozemok takým spôsobom (resp. z pozemku žalobcu bral nejaké úžitky), na základe ktorého mu vznikol majetkový prospech (reálne došlo ku zvýšeniu aktív jeho majetkového stavu alebo u neho nedošlo k nezmenšeniu majetku, hoci sa zmenšil mal).

19. Žalobca v odvolaní nesprávne právne posúdenie veci videl aj v tom, že rozhodnutie je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných súdov. Poukazoval pritom na označené rozhodnutia okresných súdov.

20. Podľa § 220 ods. 3 C. s. p. ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

21. Podľa odvolacieho súdu rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, vyjadreného v čl. 2 ods. 2 základných princípov. Ustálená rozhodovacia prax má byť vytváraná najvyššími súdnymi autoritami. V systéme všeobecného súdnictva je touto autoritou Najvyšší súd SR, ale nepochybne sú nimi aj Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu, a ak pôjde o aplikáciu úniijného práva, tak aj Súdny dvor Európskej únie so sídlom v Luxemburgu. Vzhľadom na uvedené nebolo správne žalobcom poukazovať na rozpor s ustálenou rozhodovacou praxou a to v súvislosti s rozhodnutiami okresných súdov.

22. Prejednaním veci len v rámci a z tých dôvodov, ktoré žalobca vymedzil v písomne podanom odvolaní a ktoré mali väzbu na zistený uzavretý skutkový stav veci, podľa výsledkov dokazovania v prvoinštančnom konaní, na ktorom sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, odvolací súd dospel k záveru o neopodstatnenosti podaného odvolania žalobcom. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a to vrátane výroku o trovách konania, založeného na zásade úspechu žalovaného v spore (§ 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.), ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný a to v celom rozsahu a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).